

Vieną dieną prie kompiuterio ir nepatingėjau surinkti krūvą duomenų tam, kad parašyčiau straipsnį apie tai, kaip aš pasiekiau finansinę laisvę per 10 metų. Taigi, kokios penkios pagrindinės priežastys, lėmė tai, jog pasiekiau tai, kas nepavyksta kitiems?

1. Pajamos

Tikrai nesiruošiu jūsų įtikinėti, kad kiekvienas gali pasiekti finansinę laisvę, nepriklausomai nuo jo atlyginimo dydžio – tai būtų melas. Ši idėja skamba gražiai, tačiau tiesa ta, kad kuo daugiau uždirbi, tuo daugiau gali atsidėti investicijoms, o uždirbant minimumą sutaupyti beveik neįmanoma.

Kitas svarbus momentas yra tas, kad kuo didesnę sumą pinigų investuojate, tuo platesnės investavimo galimybės atsiveria. Pavyzdžiui, sutaupant po 50 €/mėn. investuoti į nekilnojamąjį turtą, akcijas ar ETF fondus galimybės ribotos dėl didelių komisinių mokesčių ir prekybos sąnaudų. Kitaip tariant, jeigu jūsų pajamos yra mažos, šansai pasiekti finansinę nepriklausomybę yra tik teoriniai – arba to padaryti beveik neįmanoma, arba tai užtruks labai ilgai (kas iš to, kad finansinę nepriklausomybę pasieksite, kai jums bus 70 metų?). Vienintelis sprendimas uždirbant mažai – ieškoti geriau apmokamo darbo arba galimybių gauti [papildomas pajamas](#).

Kadangi dirbu viešajame sektoriuje, visuomet gaudavau vidutines pajamas, to man pakako, kad galėčiau sutaupyti po 50 % atlyginimo. Neneigsiu, kad prie finansinės laisvės ženkliai prisidėjo ir tai, kad du kartus turėjau galimybę dirbti užsienyje (2009 m. ir 2011 m.), kai mano pajamos ženkliai išaugo. Tuomet sutaupyti pavykdavo net 80 % atlyginimo. Šios santaupos gerokai sutrumpino laiką, per kurį pasiekiau finansinę nepriklausomybę.

2. Finansinė asmenybė = taupumas

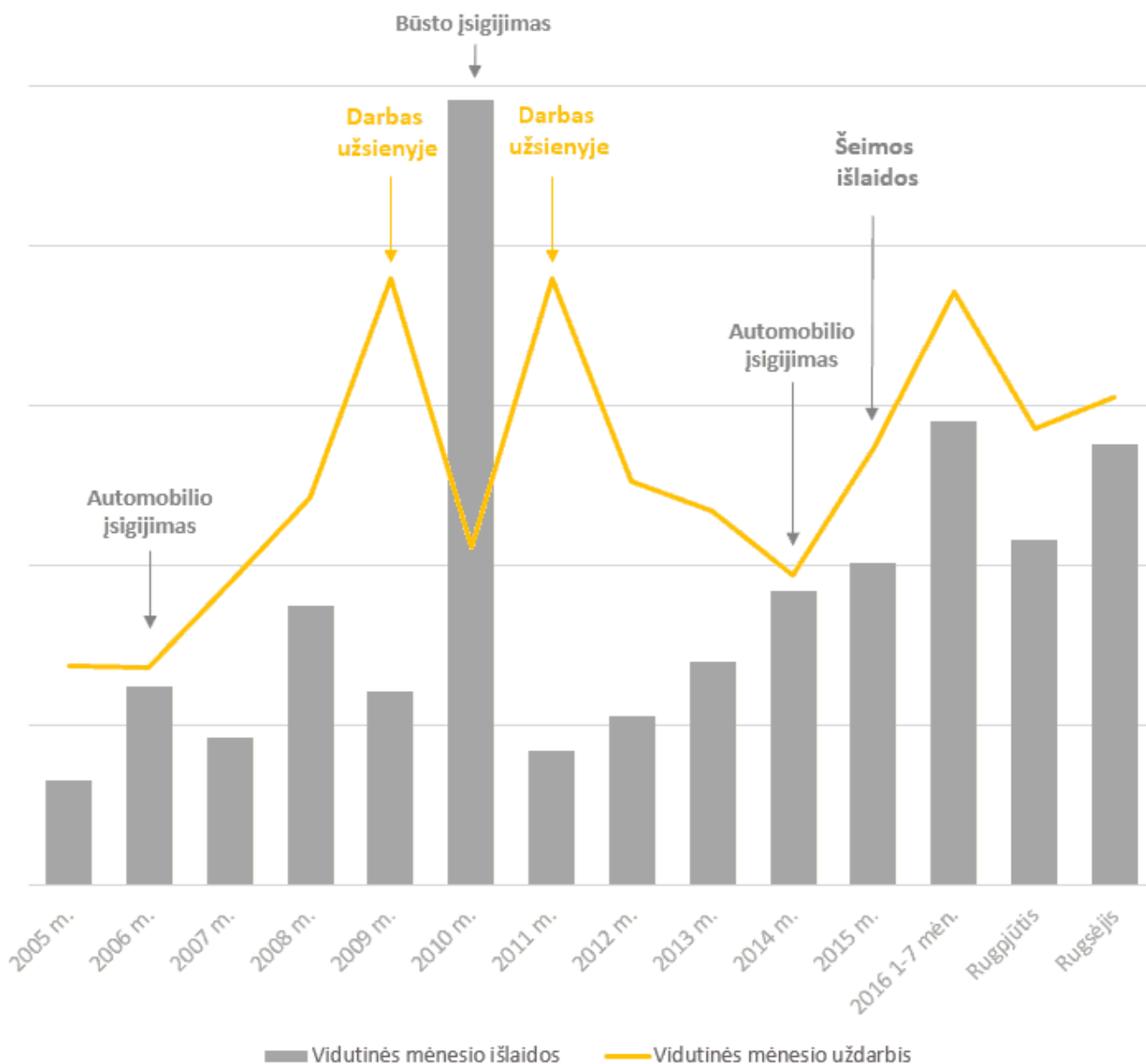
Dar vienas iš pagrindinių sėkmės kriterijų siekiant finansinės nepriklausomybės yra gebėjimas taupyti. Taupumas yra finansinis įprotis – mūsų smegenyse susiformavęs elgesio modelis. Taupymo įprotis yra [finansinės asmenybės](#) išraiška – vieni yra perdėtai taupūs (šiai kategorijai priklausiau, o gal ir vis dar priklausau ir aš :-)), kiti racionaliai taupūs, treči tiesiog uždirba daugiau nei išleidžia, o štai likusiems taupyti pinigus yra didelis iššūkis. Pirmas žingsnis norint pradėti taupyti yra išsiaiškinti savo finansinės asmenybės silpnybes

(pamatinės priežastis, dėl kurių jums nepavyksta taupyti). Tik nuolatinė sąmoninga blogų finansinių įpročių kontrolė gali padėti atsikratyti žalingų finansinių įpročių ir išmokti taupyti

Savo finansinės asmenybės tipą ir silpnybes galite sužinoti atlikę [finansinės asmenybės testą](#).

Esu taupus žmogus ir santaupos man niekada nebuvo problema - sutaupyti pavyksta natūraliai. Mano einamosios išlaidos visuomet buvo mažos ir sudarydavo apie pusę mano atlyginimo, tačiau dideli pirkiniai, tokie kaip automobilis (2006 m. ir 2014 m.) ir nuosavas būstas (2010 m.) yra neišvengiami (žr. grafiką). Beveik visas likusias santaupas nuolat investuodavau.

Išlaidos VS pajamos

Atkreipkite dėmesį, kad nuo 2015 m. skaičiuojamos ne tik mano asmeninės, bet visos šeimos (3 šeimos nariai) išlaidos (žr. grafiką).

3. Investavimas - atkaklumas

Investavimo idėja pirmą kartą susidomėjau 2005 m. Laikiausi principo: taupai, investuoti, uždirbi 10 % ir kartoji. Viskas atrodė paprasta iki 2008 m. finansų krizės, kuomet mano investicinis kapitalas nuvertėjo 63 %. Daugeliui pradedančiųjų investuotojų tai buvo pakankama priežastis niekada nebegrįžti prie „finansinių žaidimų“. Tačiau tai manęs nesužlugdė. Finansinė laisvė buvo tikslas Nr. 1, negalėjau šios idėjos taip lengvai atsisakyti. Be to, buvau pakankamai apsiskaitęs, jog suprasčiau, kad rinkos svyruoja ir taisyklė „[investuok ir laikyk](#)“ ilguoju laikotarpiu pasiteisina.

Deja, krizė parodė, kad strategija „investuok ir laikyk“ reikalauja daug daugiau kantrybės nei maniau, todėl [pasyvus investavimas](#) ne visuomet yra geriausias sprendimas. Vėliau teko nuryti karčią piliulę investuojant į „Ūkio banko“, „Snoro“ ir net JAV rinkos akcijas, kur investuotojai buvo klaidinami dirbtinai išpučiant finansinėse ataskaitose rodomus skaičius.

Prie viso to dar teko užminti ant „Alitos“ restruktūrizacijos minos ir „leisgyviui“ išnešti kailį investuojant per socialinio investavimo platformas ir pačiam spekuliuojant Forex.

Mano, kaip investuotojo, kelias nebuvo rožėmis klotas. Buvo patirta daug nuostolio. Į kai kurias sritis buvo investuotos ne vienerių metų santaupos, nuostoliai siekė 80-100 %, o praradus pinigų bloga nuotaika ir nusivylimas neapleisdavo savaitėmis.

Jeigu nuleisite rankas po pirmo, antro ar trečio didesnio nuostolio, tuomet finansinė nepriklausomybė taps „misija neįmanoma„. Dėl šios priežasties labai gerbiu investuotojus, kurie po didelių nuostolių randa stiprybės „atsistoti“ ir toliau atkakliai siekti savo finansinio tikslo.

Jeigu patyrėte nuostolį investuodamas, nepamirškite, kad nesate nei pirmas, nei paskutinis - niekas nesakė, kad finansinę nepriklausomybę pasiekti lengva.

4. Atsargumas

Finansinės nepriklausomybės idėja būtų dar ilgai likusi tik graži svajonė, jeigu nebūčiau išvengęs kelių kvailysčių.

- Kai 2006 m. vos pradėjęs investuoti pamačiau, kad investicijų vertė kyla kaip ant mielių (2006 m. Investicijų vertė pakilo 21 %), supratau, kad iš banko pasiskolinęs lėšų

su 5 % palūkanomis ir šiuos pinigus reinvestavęs „iš oro“ galėčiau uždirbti 16 % per metus. Deja, norint pasiskolinti solidžią sumą pinigų, man reikėjo laiduotojo. Nors tuomet ir pykau, kad tėvai nesutiko būti laiduotojais, tačiau būtent jų sprendimas mane išgelbėjo nuo didelių nuostolių. Jeigu tuomet būčiau gavęs tėvų palaiminimą, mano finansinės nepriklausomybės idėja būtų nusikėlusi geram penkmečiui į priekį.

- 2007 m. ėmiau rimtai svarstyti apie nuosavo būsto pirkimą. Deja, bankas neskolino man pakankamos pinigų sumos. Jeigu būstą būčiau nusipirkęs piko metu, apie investavimą į kitus nekilnojamojo turto objektus su banko paskola galėčiau tik pasvajoti.

Panašių kvailysčių gali padėti išvengti tik finansinis raštingumas. Prieš darant rimtesnį sprendimą, rekomenduočiau bent porą savaitių skirti knygoms ir informacijos paieškai internete, siekiant išsiaiškinti, kokios gali būti neigiamos sprendimo pasekmės. Apie teigiamas jūs greičiausiai jau žinot ☐

5. Sėkmė

Vieną kartą, pamenu, nuėjau į banką dėl būsto paskolos, ir su kredito vadybininke užsikalbėjome apie investicijas. Ji suskubo pasigirti, kad savo investicinių fondų vienetus sugebėjo parduoti prieš krizę. Mano klausimas buvo „ar jūs tokia protinga, ar jums tiesiog pasisekė?“. Vadybininkė sutriko išgirdusi tokį klausimą. Nors ji tikrai buvo šviesus žmogus, tačiau kitokių argumentų akcijų rinkos krizei numatyti nei „moteriška nuojauta“ aš neišgirdau.

Gali būti, kad ir mane tiesiog lydėjo sėkmė. Galbūt nepasisekė investuojant į bankrutavusias įmones, bet pasisekė atrandant kitas pelningas akcijas, [nekilnojamąjį turtą](#) ar randant [patikimą Forex sąskaitų valdytoją](#).

Pelnas iš minėtų investicijų 2012, 2013, 2016 m viršijo nuostolius. Investavimas kupinas įvairiausių povandeninių srovių, norint perbristi tokią upę vien žinių nepakanka, reikia ir bent žiupsnelio sėkmės.

Pabaigai

Nepaisant to, jog man pavyko pasiekti savo tikslą, aš puikiai suprantu, kad finansinė laisvė gali būti tik graži iliuzija, nes vieną dieną nuomojamas būstas gali sugriūti, [Forex](#) sąskaita bankrotuoti, o akcijų bei [tarpusavio skolinimo rinką](#) nušluoti finansų krizės banga. Puikiai suprantu, kad bet kurią dieną galiu atsidurti ten, kur buvau prieš dešimt metų, bet ši baimė nesumažina mano noro toliau žengti svajonės link.

Kelias link finansinės laisvės

